

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 95.

Vydána dne 13. listopadu 1925.

Obsah: (224. a 225.) 224. Zákon o úpravě poměrů vzniklých z usídlení osadníků na základě poměru námezdného nebo poměrů podobných na nemovitom štátnom majetku na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi. — 225. Zákon o poplatcích za úřední úkony zastupitelských úřadů Československé republiky.

224.

Zákon zo dňa 7. októbra 1925

o úpravě poměrů vzniklých z usídlení osadníků na základě poměru námezdného nebo poměrů podobných na nemovitom štátnom majetku na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.

(1) Osadníkmi v smysle tohoto zákona sú osoby, ktoré majú na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi:

a) na budovy sriadené na štátnych pozemkoch vlastnícke alebo neobmedzené či obmedzené právo užívacie (požívacie), ktoré od štátu získali oni alebo ich právni predchodcovia, akožto robotníci a remeselníci (osadníci, robotníci, kolonisti) lesní, banskí a hutní pôvodne na vždy alebo na neurčitú dobu z príčiny svojho usídlenia na štátnych pozemkoch za práce konané v pomere námezdnom alebo v iných podobných pomeroch vo štátnych lesoch, baniach a hutiach bez rozdielu, či boli alebo sú povinní platiť štátu zvláštne poplatky alebo dávky a či nie, či zmieneny pomer námezdný alebo iný pomer podobný časom sa zmenil či zanikol a či vedľa zmienených práv na naznačené budovy majú ku štátu z týchže poměrů ešte iné práva a povinnosti a či nie;

b) neobmedzené alebo obmedzené právo užívacie (požívacie) na štátnu pôdu vôbec, menovite na pôdu poľnohospodársku (na role, lúky, pasienky atď.) a lesnú, ktoré spôsobom v bode a) naznačeným získali od štátu oni ale-

bo ich právni predchodcovia vedľa práv v bode a) uvedených na budovy, sriadené na štátnych pozemkoch a teraz už z akéhokoľvek dôvodu zaniklých;

c) ku štátu akéhokoľvek iné práva alebo povinnosti vzniklé im alebo ich právnym predchodcom spôsobom v bode a) naznačeným vedľa práv v bode a) uvedených na budovy sriadené na štátnych pozemkoch a teraz už z akéhokoľvek dôvodu zaniklých.

(2) Rovnako tak sú osadníkmi v smysle tohoto zákona osoby, ktoré by boli osadníkmi podľa odstavca prvého tohoto paragrafu, keby neboli pozbudly po roku 1885 na základe správnych opatrení orgánov býv. štátu uhorského alebo výpoveďou práv z poměru osadníckeho im náležiacich bez náhrady, rovnajúcej sa aspoň náhrade vyrátanej dľa §§ 8 a 9.

(3) Za osadníkov v smysle tohoto zákona považujú sa tiež vdovy alebo deti po osadníkovi (odst. 1.), pokiaľ prislúchajú im práva na štátne nemovitosti alebo na užitky zo štátnych lesov akožto zaopatrovacie požitky po manželovi alebo otcovi následkom jeho poměru osadníckeho.

(4) Pre preukaz poměru osadníckeho a z neho plynúcich jednotlivých práv a povinností stačí, preukáže-li sa neprerušeny skutčný výkon týchto práv a povinností štátom, po prípade osadníkom alebo jeho právnym predchodcom s vedomím príslušného štátneho orgánu aspoň od 1. januára 1914 do dňa, kedy tento zákon nabýva účinnosti.

§ 2.

(1) Práva a povinnosti medzi štátom a osadníkmi z poměru osadníckeho budú upravené

dľa predpisov tohoto zákona tak, aby sa docielilo dľa možnosti najväčšej právnej a hospodárskej neodvislosti obidvoch strán.

(2) Obzvlášť treba pri tom dbať, aby jak pozemky, ktoré zostanú vo vlastníctve štátu, tak i pozemky, ktoré sa postupujú osadníkom, alebo obci, boli dľa možnosti zbavené bremien — nehľadí-li sa menovite na služobnosti a reálne práva, ktorých štát k riadnemu hospodáreniu na svojich pozemkoch potrebuje — a zaokrúhlené, aby mali tvar a polohu pre racionálne hospodárenie vhodnú, aby však bolo postarané tiež vhodným spôsobom o cesty a iné dopravné prostriedky k nim, pokiaľ je ich treba, a aby nebola prerušená spojitosť štátneho majetku s dosavádnyimi komunikáciami. K týmto účelom sú menovite prípustné aj výmeny iných než § 1 naznačených štátnych pozemkov za pozemky osadníkov alebo obcí.

(3) Úprava vzťahuje sa v každom prípade s výnimkou práv a povinností uvedených v § 27 na všetky vzájomné práva a povinnosti medzi štátom a osadníkom z pomeru osadníckeho dosiaľ trvajúce, menovite na pomer k budovám obytným a hospodárskym a k ich príslušenstvu, na užívanie dvorok, domových zahrádok, rolí, lúk, pasienkov a lesov, na práva na drevo palivové i stavebné zdarma alebo za cenu sníženú alebo na iné užitky lesné, na povinnosť pracovať v štátnych lesoch, baniach a hutiach zdarma alebo za mzdu, a to prípadne i za mzdu sníženú atď. ako aj na práva uvedené v druhom odstavci § 1.

§ 3.

Cieľom úpravy práv a povinností v §§ 1 a 2 naznačených buďte, pokiaľ nejde o pôdu lesnú a pasienky (§§ 4, 5 a 6):

a) pridelené do plného vlastníctva (spoluvlastníctva) jednotlivých osadníkov pozemkové plochy, patriace štátu, zastavané však budovami obytnými i hospodárskymi, na ktoré osadníkom prísluší z pomeru osadníckeho právo vlastnícke, požívacie, užívacie, alebo iné práva k výlučnému alebo aspoň prevažnému užívaniu i s plochami pozemkovými, ktorých u týchto budov používajú na základe toho istého pomeru ako dvorok, domových zahrádok, alebo ako iného ich príslušenstva;

b) pridelené do vlastníctva (spoluvlastníctva) jednotlivých osadníkov ďalšie štátne plochy pozemkové, menovite zahrady, lúky a role, ktorých sú oprávnení požívať alebo užívať výlučne alebo aspoň prevažne na základe pomeru osadníckeho;

c) postúpené do vlastníctva jednotlivých osadníkov, a to po prípade na miesto niektorých pozemkov uvedených v a) a b) výnimočne aj iné kusy nemovitého majetku štátneho, je-li toho nutne treba k hospodáreniu na pozemkoch uvedených v a) a b) a nevznikne-li tým značná ujma hospodárenia na zbývajúcich štátnych pozemkoch;

d) zrušené, alebo je-li to v tom ktorom prípade vhodnejšie, obmedzené, premiestnené, vykúpené alebo ináč vhodne upravené (§ 2) akékoľvek pozemnoknižné i nepozemnoknižné práva i záväzky štátu a osadníkov z pomeru osadníckeho.

§ 4.

(1) Lesnou pôdou v smysle tohoto zákona rozumie sa lesná pôda s prípadným porostom pojatá do pravidelného hospodárskeho plánu (§ 17 zák. čl. XXXI/1879).

(2) Vzťahujú-li sa práva osadníkov na lesnú pôdu vynímajúc lesy ochranné a hájené (§ 2 zák. čl. XXXI/1879) alebo na užitky jej tak, že im náležia výlučne alebo aspoň prevažne všetky lesné užitky, buď táto lesná pôda pridelená dľa predpisov tohoto paragrafu; pokiaľ jednotlivým oprávneným osadníkom pri tom neprislúchajú všetky lesné užitky, buď pridelená plocha primerane zmenšená vzhľadom na cenu užitkov, na ktoré nároku nemajú. Osadníkom prislúchajú prevažne všetky užitky lesnej pôdy (drevo, pastva, tráva, stelivo, haluzie atď.), vtedy, jestliže ich cena činí viac, než polovicu ceny celého výnosu lesnej pôdy, pri čom cenu počítat sluší dľa §u 8.

(3) Podmienkou pridelenia je vo všetkých prípadoch v tomto paragrafe uvedených, že:

a) pridelenie nie je na značnú ujmu hospodárenia vo štátnych lesoch, a

b) že lesná plocha, ktorá sa má prideliť, tvorí súvislý celok, aspoň 85 kat. jutár veľký.

(4) Pridelenie lesnej pôdy stane sa buďto do spoluvlastníctva všetkých oprávnených osadníkov tejže osady alebo do vlastníctva obce (§ 17 odst. 1).

(5) V prvom prípade určí súd súčasne s pridelom tiež vlastnícke podiely jednotlivých oprávnených osadníkov dľa pomeru ich práv a osadníci títo tvoria družstvo, o ktorom platia obdobne predpisy zák. čl. XII./1898, menovite §§ 25 a n. n. o nerozdielných spoločných pastvinách. Podiely osadníkov nie sú deliteľné. Žiada-li toho záujem osadníkov, sriadi ministerstvo zemedelstva z osadníkov

dvoch alebo viac alebo všetkých osád tejže obce jediné družstvo. Vláda môže podrobnejšie upraviť prevádzanie tohoto odstavca nariadením.

(6) Nie sú-li lesné plochy, ktoré by sa mali prideliť všetkým oprávneným osadníkom tejže osady do spoluvlastníctva, súvislé, budú, ľžä-li tak vyhovieť podmienke v treťom odstavci pod b) uvedenej, niektorým z nich alebo po prípade všetkým pridelené iné vhodne položené štátne lesné plochy stejnej ceny tak, aby tvorily súvislý celok aspoň 85 kat. jutár veľký.

(7) Z vhodných dôvodov a menovite vtedy, keby nebolo ľžä splniť podmienku v odstavci treťom pod b) uvedenú ani použitím predpisu predchádzajúceho odstavca, môžu byť pridelené všetkým oprávneným osadníkom, z viac alebo všetkých osád tejže obce na miesto lesnej pôdy v prvom odstavci naznačenej iné štátne lesné plochy rovnakej ceny tvoriace súvislý celok, ľžä-li takto docieľiť súvislej výmery aspoň 85 kat. jutár.

(8) Jestliže by pridelenie lesnej pôdy osadníkom dľa ustanovení predchádzajúcich odstavcov bolo na značnú ujmu hospodárenia v štátnych lesoch, budú im, ľžä-li tak vyhovieť podmienke v odstavci treťom pod b) uvedenej, na žiadosť príslušného riaditeľstva štátnych lesov a statkov, po prípade príslušného štátneho banského a hutného závodu, ide-li o pozemky ním spravované, pridelená do spoluvlastníctva na miesto tejto lesnej pôdy dľa možnosti iná vhodne položená súvislá štátna lesná plocha rovnakej ceny, ľžä-li takto docieľiť súvislej výmery aspoň 85 kat. jutár.

(9) Pre lesy pridelené do vlastníctva obce platia predpisy platné vôbec pre obecné imanie a obecné lesy. Nie sú-li lesné plochy, ktoré sa majú prideliť do vlastníctva obce, súvislé, budú, ľžä-li tak vyhovieť podmienke uvedenej v 3. odstavci pod b), pridelené na miesto nich obci čiastočne alebo i zcela iné vhodne položené štátne lesné plochy rovnakej ceny tak, aby tvorily súvislý celok aspoň 85 kat. jutár.

(10) Jestliže by pridelenie lesnej pôdy obci podľa ustanovení predchádzajúcich odstavcov bolo na značnú ujmu hospodárenia v štátnych lesoch, budú jej, ľžä-li tak vyhovieť podmienke v treťom odstavci pod b) uvedenej, na žiadosť príslušného riaditeľstva štátnych lesov a statkov (príslušného štátneho banského a hutného závodu, ide-li o pozemky ním spravované), pridelená do vlastníctva na miesto tejto lesnej pôdy dľa možnosti iná

vhodne položená súvislá štátna lesná plocha rovnakej ceny, ľžä-li takto docieľiť súvislej výmery aspoň 85 kat. jutár.

§ 5.

(1) Ide-li o iné práva osadníkov na lesnú pôdu (§ 4 prvý odstavec) alebo na jej užitky, než ktoré sú uvedené v § 4 menovite o práva na lesy ochranné a hájené, alebo nelžä-li práva v § 4 uvedené upraviť prídelom súvislej lesnej plochy aspoň 85 kat. jutár veľkej dľa predpisov tohože šu, budú za práva pastvy a za práva na trávnu a stelivo poskytnuté dľa možnosti náhradou iné vhodné práva rovnakej ceny (§ 3) dľa obdoby § 3b), c) a d), a to v prvom rade pridelením lúk a pasienkov na inej než lesnej pôde alebo na žiadosť príslušného riaditeľstva štátnych lesov a statkov (správy štátneho závodu banského a hutného) na lesnej pôde, pokiaľ takéto pridelenie je vôbec alebo aspoň bez značnej ujmy pre hospodárenie na štátnych pozemkoch možné; vo všetkých ostatných prípadoch budú práva tie ocenené (§ 8) a zrušené a budú náhradou za ne poskytnutý oprávneným nárok na drevo palivové v ročnom množstve, ktoré sa rovná cenou (§ 8) ročnému užitku zrušeného práva. Bližšie určenie tohoto nároku stane sa, nedojde-li k dohode (§§ 18 a 19) usnesením súdu dľa § 17.

(2) Nárok tento je obmedzený na čas života oprávneného osadníka, ktorý ho môže, nedojde-li k inej dohode s riaditeľstvom štátnych lesov a statkov (so správou štátneho závodu banského a hutného), postúpiť len k výkonu manželovi alebo potomkom. Do 3 mesiacov po smrti oprávneného osadníka splatí štát do jeho pozostalosti ako náhradu za zaniknutý nárok dvadsaťnásobnú ročnú hodnotu, ktorou bol ocenený (§ 8).

§ 6.

(1) Pasienky, ktorých užívanie prísluší výhradne alebo prevažne jednotlivým osadníkom, alebo ktorých užívajú spoločne, budú pridelené a to po prípade plochou primerane zmenšenou, jestliže im neprísluší výhradné užívanie, budú do spoluvlastníctva všetkých oprávnených osadníkov tej istej osady, alebo do vlastníctva obce (§ 17, odst. 1.).

(2) V prvom prípade určí súd súčasne s prídelom tiež vlastnícke podiely jednotlivých oprávnených osadníkov dľa pomeru ich práv a osadníci títo tvoria družstvo, o ktorom platia obdobne predpisy zák. čl. X./1913. Žiada-li toho záujem osadníkov, sriadi mini-

sterstvo zemedelstva z osadníkov dvoch alebo viac alebo všetkých osád tej istej obce jediné družstvo. Podrobnejšie prevedenie predpisu tohoto odstavca môže byť upravené vládnym nariadením.

(3) Jestliže by pridelenie pasienkov podľa predchádzajúcich odstavcov bolo na značnú ujmu hospodáreniu na štátnych pozemkoch, budú miesto nich pridelené iné vhodne položené štátne pozemky rovnakej ceny s výnimkou pôdy lesnej (§ 4) a neni-li to vôbec alebo bez značnej ujmy pre hospodárenie na štátnych pozemkoch možné, buď právo jednotlivých oprávnených osadníkov ocenené (§ 8) a zrušené a buď náhradou zaň poskytnutý oprávneným nárok na drevo palivové v ročnom množstve rovnajúcom sa cenou (§ 8) ročnému užitku zrušeného práva. Bližšie určenie tohoto nároku stane sa, nedojde-li k dohode (§§ 18 a 19), usnesením súdu dľa § 17. O nároku tom platia obdobne ustanovenia druhého odstavca § 5.

(4) Prísluší-li osadníkom inakšie užívanie pasienkov, než ako je v prvom odstavci naznačené, budú ich práva, pokiaľ by príslušné riaditeľstvo štátnych lesov a statkov (správa štátneho závodu banského a hutného) nepožiadalo v pokračovaní týmto zákonom predpísanom o úpravu pridelením ich alebo iných vhodne položených štátnych pozemkov osadníkom dľa predchádzajúcich odstavcov, nahradené nárokom na drevo palivové dľa predchádzajúceho odstavca.

(5) Ustanovenia tohoto šu platia jedine pre pasienky na inej než lesnej pôde v smysle prvého odstavca § 4.

(6) O tom, či pozemok je pasienkom podľa tohoto paragrafu, rozhoduje stav skutočného jeho terajšieho užívania.

(7) Pre pasienky dľa tohoto paragrafu pridelené platia okrem zákona zo dňa 26. apríla 1924, č. 87 Sb. z. a n., o úprave užívania niektorých pasienkov vôbec všetky predpisy platné pre pasienky na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi; pre pasienky pridelené obciam platia mimo toho všetky predpisy pre obecné imanie vôbec.

§ 7.

Z pomeru osadníckeho plynúce obmedzenia osadníka v jeho pracovnej voľnosti (záväzok pracovať v štátnych lesoch, hutiach alebo baniach zdarma alebo za mzdu, po prípade za mzdu sníženú alebo v určitom čase a pod.)

budú pri úprave pomeru osadníckeho v každom prípade dľa §§ 8 a 9 ocenené, vyúčtované a zrušené.

§ 8.

(1) Pri úpravách dľa tohoto zákona odhadne sa pozemkový majetok okrem prípadov uvedených v § 9 a) cenou, rovnajúcou sa cene určenej spôsobom, naznačeným v druhom odstavci § 41 zákona zo dňa 8. apríla 1920, č. 329 Sb. z. a n. (zákona náhradového) v znení zákona zo dňa 13. júla 1922, č. 220 Sb. z. a n., so srážkou 20%. Ide-li o pozemky zvlášte nepriaznive položené alebo z iných dôvodov menej cenné, môže byť táto cena snížená až o ďalších 30% tedy najvyššie o 50%.

(2) Vládnym nariadením môže byť dľa rôznej jakosti pôdy stanovená výmera pôdy, ktorá sa má pri úprave práv pastvy dľa §§ 4 až 6 vziať za základ pre stanovenie pôdy potrebnej k ročnému vypaseniu jednotlivých druhov dobytká.

(3) Rovnako tak môže byť vládnym nariadením určené, či a po prípade ako sluší práva a povinnosti z pomeru osadníckeho, ktoré nie sú usporiadané dľa jednotlivých oprávnených alebo zaviazaných osôb, ale ináč, menovite dľa domov, ohníšť, rodín a pod., rozdeliť pri prevedení úprav týmto zákonom predpísaných, menovite ako a v akom pomere majú byť tieto práva a povinnosti pre jednotlivé oprávnené alebo zaviazané osoby, rodiny alebo skupiny osôb ocenené, vyúčtované po prípade im pridelené alebo ináč upravené a pod. Určenie to môže sa po prípade stať so zreteľom na pomery a pre jednotlivé osady rôzne.

(4) Vo všetkých ostatných prípadoch budú práva (právo pastvy, právo na drevo palivové a užitkové, na práce a výkony akéhokoľvek druhu a pod.) ocenené dvanásťnásobnou cenou plnenia na rok pripadajúceho, vypočítanou, pokiaľ nejde priamo o plnenia peňažné, dľa priemerných v mieste obvyklých cien týchto práv v rokoch 1910 až 1920. Nelži-li ocenenie previesť dľa tohoto ustanovenia a strany sa nedohodnú ináč, bude prevedené po prípadnom vylúčení znalcov voľným uváženíom so zreteľom na záujmy oboch strán.

§ 9.

(1) Vyúčtovanie vzájomných práv a povinností medzi štátom a jednotlivým osadníkom staň sa takto:

a) osadníkovi, ktorý má podľa tohoto zákona nárok jedine na pridelenie pozemkových

plôch uvedených v § 3 a) do plného vlastníctva, pridelia sa tieto plochy pozemkové do plného vlastníctva za náhradu vo výške dvadsaťnásobného ročného poplatku (cenzu, taxy) z nich v poslednom ročnom období štátu plateného a pokiaľ v tomto období osadník nemal povinnosti takýto poplatok platiť, za náhradu stanovenú spôsobom v poslednej vete štvrtého odstavca § 8 určeným;

b) vo všetkých ostatných prípadoch zarátajú sa každej strane všetky práva, ktorých nabýva, a všetky povinnosti, ktorých sa zbavuje, cenou určenou dľa § 8. Pokiaľ dľa tohoto zarátania majú práva, ktorých strana nabýva, a povinnosti, ktorých sa zbavuje, menšiu cenu, ako práva, ktorých nabýva a povinnosti, ktorých sa zbavuje druhá strana, je povinná táto strana vyplatiť jej ako náhradu rozdiel medzi obidvoma cenami.

(2) V prípadoch uvedených v druhom odstavci § 1. zarátajú sa pri vzájomnom vyúčtovaní osadníkovi jak práva, ktorých spôsobom tamtiež uvedeným pozbudol, tak i povinnosti z pomeru osadníckeho, ktorých vzhľadom k tomu bol zároveň zbavený, spôsobom v tomto zákone predpísaným, avšak cenou, ktorú tieto práva a povinnosti mali v dobe, kedy došlo k prevedeniu príslušného správneho opatrenia, alebo výpovedi, avšak nehľadí sa pri tom na úroky až do dňa vyúčtovania.

(3) Náhrada dľa odstavca prvého bodu a) je splatná do 6 týždňov odo dňa právoplatnosti usnesenia dľa § 17; náhrada dľa bodu b) je splatná v desiatich rovných ročných čiastkach.

(4) Vklad práva vlastníckeho v knihách pozemkových môže byť prevedený len vtedy, je-li zaplatená náhrada dľa bodu a) prvého odstavca a pokiaľ sa má platiť náhrada dľa bodu b), sú-li aspoň dve čiastky tejto náhrady splatené. V tomto posledne uvedenom prípade treba splatiť zbytok v ôsmich rovných ročných lehotách splatných vždy 1. októbra, počínajúc 1. októbrom najbližšie budúceho roku po prevedení vkladu, spolu so 4% úrokmi z nedoplatku splatnými pozadu v týchže lehotách. Kedykoľvek prvú čiastku splatiť bez výpovedi i viac splátok alebo celý zbytok náhrady.

(5) Nezaplatená časť náhrady dľa prvého odstavca bodu b) sa zaistí so záväzkom zúrokovania právom zástavným na postúpenom pozemku pri prevode práva vlastníckeho na nabývateľa.

(6) Nabýva-li sa dľa tohoto zákona práva vlastníckeho na nemovitosti, vyhradí súd v usnesení dľa § 17 na žiadosť riadiťstva štátnych lesov a statkov (správy štátneho závodu banského a hutného) podanú do 15 dní po skončení miestneho šetrenia v osade (§ 17) štátu právo predkupné ku všetkým alebo niektorým týmto nemovitostiam. Táto výhrada buď zapísaná do knihy pozemkovej súčasne s vkladom vlastníckeho práva a neberie sa na ňu zreteľ pri stanovení ceny dľa § 8 a náhrady dľa § 9.

(7) Pokiaľ sa podľa predpisov §§ 4 a 6 prideľujú lesy alebo pasienky obci, je obec povinná zaplatiť podľa predpisov tohoto zákona štátu príslušnú cenu, vyplývajúcu pri vyúčtovaní na tieto lesy alebo pastviny.

§ 10.

(1) Pokiaľ nie je usnesením dľa § 17 menovite o pozemkových služobnostiach a reálnych právach ináč ustanovené, zaniknú úpravou dľa tohoto zákona pozemnoknižné bremená a dlžoby, viaznúce na nemovitostiach postúpených štátom do vlastníctva (plného vlastníctva), a buďte, ide-li o vklad práva vlastníckeho na celé pozemnoknižné teleso, zároveň s vkladom práva vlastníckeho z úradnej moci vytreté, alebo ide-li o odpísanie plochy pozemkovej z dosavádnej pozemnoknižnej vložky, buď tento odpis prevedený z moci úradu bez dlžôb a bremien pozemnoknižných.

(2) Pohľadávky štátu z nezaplatených častí náhrady a pohľadávky verejnoprávných ústav úverných z úverov k zaplaceniu týchto čiastok poskytnutých požívajú na nemovitostiach, ku ktorým sa nadobudnulo podľa tohoto zákona práva vlastníckeho, zákonného práva zástavného, ktorému prísluší prednosť predovšetkým na nemovitostiach viaznucimi právami a pohľadávkami zo súkromoprávných titulov.

§ 11.

V odôvodnených prípadoch môže štát súčasne s úpravami dľa tohoto zákona postúpiť zdarma plochy pozemkové, potrebné pre verejné cesty, verejné priestranstvá alebo iné verejné účely v obciach, v ktorých území sú osady, v ktorých dojde k úprave vlastníctva k nemovitostiam dľa tohoto zákona.

§ 12.

Pokiaľ obce dľa tohoto zákona nabývajú práv alebo prejmajú záväzky, nie je k plat-

nosti týchto právnych jednaní pre ne treba schválenia dohliadacích úradov.

§ 13.

(1) Do šesť mesiacov odo dňa, kedy zákon tento nadobudne účinnosti, oznámi príslušné riaditeľstvo štátnych lesov a statkov (správa príslušného banského a hutného závodu) vyhláškou, oznámenou obvyklým spôsobom v obci, v ktorej území je osada, i v osade, že osoby, súce v pomere osadníkom (§ 1.), môžu v trojmesačnej lehote buďto priamo alebo zástupcom, ktorého si zvolia, sdeliť mu tieto údaje:

a) meno, zamestnanie a bydlisko jednotlivých osôb, súčiacich v pomere v § 1 naznačenom;

b) označenie pozemkových plôch, o ktoré ide, ako menovite plôch stavebných, dvorok, zahrádok domových, po prípade spôsobu vzdelania (rolí, záhrad, lesov atď.), a to dľa čísiel katastrálnych, alebo aspoň menom v mieste obvyklom a aspoň približné ich výmery, ako aj meno osady a obce katastrálnej;

c) na ktorom právnom základe, od ktorej doby a za ktorých bližších podmienok osadník štátnych pozemkov užíva alebo iné práva k nim vykonáva, a ide-li o spoluúžívanie, mená ostatných spoluúžívateľov a pomer ich podielov;

d) všetky ďalšie práva a povinnosti jednotlivých osadníkov ku štátu z pomeru v § 1 naznačeného;

e) ocenenie (§ 8) všetkých vzájomných práv i povinností z pomeru osadníckeho;

f) návrhy na usporiadanie týchto práv a povinností v rámci predpisov tohoto zákona;

g) ďalšie skutočnosti pre úpravu pomerov dľa tohoto zákona významné.

(2) Najdlhšie do uplynutia jedného roku od oznámenia tejto vyhlášky zašle riaditeľstvo štátnych lesov a statkov (správa štátneho banského a hutného závodu) príslušnému okresnému súdu na základe zmienenej vyhlášky, prípadného miestneho šetrenia a všetkých iných pomôcok, ktoré má pri ruke alebo ktoré si môže opatriť, dvojmo pre každú osadu zvlášť zostavený soznam, obsahujúci dľa možnosti presne a spoľahlive údaje uvedené v predchádzajúcom odstavci pod a) až g).

(3) K soznamu tomuto buď pripojená dvojmo prehľadná mapa v merítku mapy kata-

strálnej, znázorňujúca pozemky, o ktoré ide, i navrhnuté úpravy.

(4) Príslušným súdom je, pokiaľ osadník má z pomeru osadníckeho len iné práva alebo povinnosti než práva a povinnosti na pozemky alebo na ich užitky, okresný súd jeho bydliska, po prípade jeho posledného bydliska v úradnom obvode riaditeľstva štátnych lesov a statkov alebo správy štátneho banského alebo hutného závodu a ak nie je toto bydlisko známe, okresný súd v sídle riaditeľstva štátnych lesov a statkov alebo správy štátneho banského a hutného závodu; v ostatných prípadoch je príslušným okresný súd, v ktorého území sú pozemky, ktorých alebo užitkov ktorých sa týkajú práva a povinnosti z pomeru osadníckeho vzišlé.

(5) Práva a povinnosti na pozemky a ich užitky buďte uvedené v sozname pri osade, v ktorej sú tieto pozemky, a ostatné práva a povinnosti pri osade, v ktorej osadník bydlí, alebo naposled bydlél, alebo ak nie je bydlisko známe, pri sídle riaditeľstva štátnych lesov a statkov (štátneho banského a hutného závodu).

(6) Orgány, vedúce kataster dane pozemkovej, sú zaviazané poskytnúť riaditeľstvu štátnych lesov a statkov (správe štátneho banského a hutného závodu) všetku pomoc potrebnú pre zhotovenie soznamu, menovite pokiaľ ide o údaje v odstavci prvom pod b) a o mapu zmienenú v odstavci treťom.

§ 14.

Súd zašle jeden rovnopis soznamu a mapy (§ 13) obecnému úradu obce v ktorej území je osada, o ktorú ide, a vyhlási po dobu 8 týždňov na tabuli pri súde a dá spôsobom obvyklým v tej obci i v osade, o ktorú ide, vyhlásiť, že každý môže v uvedenej dobe buď u súdu, alebo u obecného (obvodného) notára nahliadnuť do soznamu a mapy a podať pripomienky. V tejže vyhláške súd upozorní na možnosť dohody dľa §§ 18 a 19.

§ 15.

(1) Po uplynutí zmienenej lehoty súd, opatrujac z úradnej povinnosti, menovite vzhľadom na podané pripomienky, vysvetlenia a doplnenia snád potrebné, vykoná o úprave pomerov osadníckych v každej jednotlivej osade miestné šetrenie.

(2) Doba i miesto šetrenia oznámené buďte vyhláškou vyvesenou po dobu 15 dní na tabuli

pri súde a spôsobom obvyklým v obci, v ktorej území je osada, i v osade.

(3) Vyhláška táto, vyzývajúca tiež všetky osoby, ktoré sú v pomere osadníkom (§ 1), by sa zúčastnily šetrenia, má obsahovať upozornenie, že tí z nich, ktorí nebudú pri miestnom šetrení osobne prítomní, alebo zákonným zástupcom alebo plnomocníkom zastúpení, budú pri ňom platne zastupovaní, pokiaľ súd neuzná za vhodné sriadiť im dľa ustanovení tohoto zákona opatrovníka, obecným (obvodným) notárom obce, v ktorej leží osada (§ 16), ďalej poučenie o prípustnosti dohody dľa paragrafov 18 a 19 tohoto zákona a o tom, že s výnimkou práv a povinností z pomeru osadníka ku bratskej pokladni zaniknú bez nároku na náhradu všetky práva a povinnosti z pomeru osadníckeho, ktoré nebudú ohlásené súdnemu orgánu miestné šetrenie riadiacemu najneskôr do skončenia miestneho šetrenia v tej ktorej osade (§ 17), ako aj prípadné dohody o týchto právach o povinnostiach dľa §§ 18 a 19 ujednané, ktoré nebudú súdu ohlásené najdlhšie v lehote stanovenej v druhom odstavci § 18.

(4) Opis vyhlášky buď súčasne zaslaný doručene jak príslušnému riaditeľstvu štátnych lesov a statkov (správe banského a hutného závodu štátneho), tak i všetkým osadníkom, ktorých bydlisko je súdu známe.

§ 16.

(1) Pri miestnom šetrení buďte, a to dľa potreby pri súčinnosti svedkov, znalcov, pamätníkov a pod., zistené všetky z pomeru osadníckeho vzišlé práva a povinnosti každého osadníka v osade ku štátu, práva a záväzky štátu k osadníkovi, ich právny základ alebo aspoň skutočný nerušený výkon od 1. januára 1914 (§ 1 odst. posledný) i všetky skutočnosti významné pre ich ocenenie (§ 8).

(2) Osoby, ktoré sa domáhajú úpravy právnych pomerov na základe tohoto zákona, pokiaľ nebudú pri miestnom šetrení účastné osobne alebo zastúpené zákonným zástupcom alebo plnomocníkom, zastupuje pri šetrení tom platne príslušný obecný (obvodný) notár obce, v ktorej leží osada, pokiaľ súd príslušný dľa §u 13 neuzná za vhodné sriadiť im opatrovníka. Súd môže z dôvodných príčin, menovite vtedy, ľzä-li očakávať, že sa tým pokračovanie zkráti, zjednoduší alebo zľavni alebo ide-li o spleť právne otázky, ustanoviť spoločného opatrovníka alebo i viac opatrovníkov všetkým práve naznačeným osobám

z tejshe osady alebo väčšiemu počtu ich a má tak urobiť, ak sa presvedčí, že medzi osadníkmi niet o úprave osadníckych pomerov shody. Plnomocníkom môže byť každá svojprávná osoba.

(3) Výlohy, vzniklé uvedenou činnosťou obecných (obvodných) notárov alebo opatrovníkov, hradia jednotliví zastúpení osadníci dľa pomeru ceny práv (§ 8) im priznaných a budú určené, nedojde-li k inej úmluve, usnesením súdnym dľa § 17. Výlohy tieto sú splatné do 30 dní odo dňa právoplatnosti zmieneného usnesenia.

(4) Dohodu dľa §§ 18 a 19 môže obecný (obvodný) notár alebo opatrovník dľa predchádzajúceho odstavca sriadený ujednať teprve vtedy, keď bolo zahájené miestné šetrenie v osade.

§ 17.

(1) Šetrenie miestné prevedie súd postupne vo všetkých osadách tejshe obce. Ide-li podľa výsledku tohoto šetrenia aspoň v jednej z týchto osád o pridelenie pôdy lesnej alebo pasienkov (§§ 4 a 6), vyžiada si súd po uplynutí 30 dní po dni, kedy bolo skončené posledné z týchto šetrení, rozhodnutie príslušného župného úradu o tom, či pridelenie sa má stať do spoluvlastníctva oprávnených osadníkov a či do vlastníctva obce. Rozhodnutie to, ktoré sa má stať so zreteľom na možnosť riadneho hospodárenia a na prejavene prianie zúčastnených osadníkov, sdelí župný úrad jednak príslušnému riaditeľstvu štátnych lesov a statkov (správe banského a hutného závodu), jednak oznámi ho vyhláškou, vyvesenou po dobu 15 dní na úradnej tabuli, spôsobom obvyklým jak v obci, o ktorú ide, tak i v každej osade tejto obce. Na rozhodnutie župného úradu môže osadník podať v lehote práve uvedenej u župného úradu sťažnosť k ministerstvu zemedelstva.

(2) Akonáhle rozhodnutie v predchádzajúcom odstavci uvedené nadobudne moci práva, sdelí ho župný úrad súdu, vyhlási ho spôsobom uvedeným v odstavci prvom a ustanoví v tej vyhláške lehotu 30 dní pre prípadnú dohodu podľa § 18. Súd riadiac sa týmto rozhodnutím, upraví podľa výsledku miestneho šetrenia, po prípade podľa dohody strán, (§§ 18 a 19) prizerajúc na vzájomný ich prospech v medziach tohoto zákona usnesením všetky práva i povinnosti všetkých osadníkov tejshe obce z pomeru osadníckeho vzišlé.

(3) Nejde-li v tej ktorej obci o pridelenie lesnej pôdy alebo pasienkov, upraví súd usne-

sením podľa predpisov predchádzajúceho odstavca všetky práva i povinnosti všetkých osadníkov z pomeru osadníckeho pre každú osadu zvlášť po uplynutí 30 dní po dni, kedy sa skončí miestne šetrenie, v tej osade tejže obce, v ktorej sa skončí naposled.

(*) V usnesení podľa odstavca druhého alebo tretieho súd menovite rozhodne o každom účastníkovi, či a pokiaľ je tu pomer osadnícky a po prípade, ktoré sú vzájomné dosiaľ nezaniklé práva a povinnosti z pomeru osadníckeho a aká je ich cena (§ 8), vysloví zánik osadníckeho pomeru a zmienených z neho vzišších práv a povinností a určí, ako sa práva a povinnosti tieto upravujú, menovite ktoré pozemnoknižné zmeny majú nastať, či a jak veľká náhrada a kým sa má platiť dľa § 9, ktoré podiely spoluvlastnícke náležia poprípade jednotlivým osadníkom dľa §§ 4 a 6, ktorá pôda lesná alebo ktoré pasienky pridelujú sa obci atď. Pri tom súd na návrh riaditeľstva štátnych lesov a statkov (správy štátneho banského a hutného závodu), podaný pred skončením miestneho šetrenia v osade prikáže, nedojde-li k inej dohode (§§ 18 a 19), v medziach predpisov tohto zákona osadníkovi (osadníkom) náhradou za plochy pozemkové, ktoré by jemu (im) dľa tohto zákona mali byť prikázané, alebo za práva, ktoré by jemu (im) takto mali byť ku štátnym pozemkom priznané, iné vhodne položené a rovnakú cenu (§ 8) majúce štátne pozemkové plochy do vlastníctva (spoluvlastníctva) alebo rovnakú cenu majúce práva na takéto pozemkové plochy i proti vôli osadníka (osadníkov), jestliže sa tým dosiahne odstránenie enkláv, zaokrúhlenie alebo zcelenie štátneho nemovitého majetku alebo odstránenie enkláv z neho. Ustanovenie predchádzajúcej vety platí obdobne tiež pre prípady pridelenia lesnej pôdy alebo pastvín obciam.

(5) Pre práva a povinnosti, upravené súdnym usnesením medzi štátom a bývalým osadníkom, alebo obcou, platia všeobecné právne predpisy.

(6) Ku zmene kultúry lesných pozemkov, podmienenej súdnym usnesením, nie je treba ďalšieho úradného povolenia; súd dľa potreby môže určiť ku takýmto zmenám primeranú lehotu.

(7) Uzná-li to súd vzhľadom na ďalšie pokračovanie za vhodné, vydá pre každú pozemnoknižnú vložku, ktorá má byť sriadená, zvlášť usnesenie.

(8) Pre súdne pokračovanie dľa tohto zá-

kona platia, pokiaľ zákon tento neustanovuje ináč, zásady pokračovania nesporného.

(9) Na usnesenie okresného súdu lžá podať u tohože súdu do 15 dní po doručení sťažnosť ku sborovému súdu prvej stolice, ktorý rozhodne s konečnou platnosťou, pokiaľ nejde o otázku, či kto je v pomere osadníckom podľa § 1. a či nie.

§ 18.

(1) Do 30 dní od dňa, kedy sa miestne šetrenie v osade skončí, pokiaľ sa týka v lehote 30 dní ustanovenej v odstavci druhom § 17, môžu sa jednotliví alebo všetci osadníci z osady s riaditeľstvom štátnych lesov a statkov (správou štátneho banského a hutného závodu) dohodnúť v medziach tohto zákona o úprave vzájomných práv a povinností z pomeru osadníckeho.

(2) Dohodu takto ujednanú oznámia účastníci najdlhšie do ďalších 15 dní súdu, označiac menovite presne práva a povinnosti, ktorých sa týče, pozemky, o ktoré ide, a osoby, ktoré ich majú nadobudnúť, umlavy o splatení náhrad dľa § 9, spôsob prevedenia pozemnoknižného poriadku, pozemkové služobnosti a reálne práva, ktoré je treba v prospech riadneho hospodárenia na štátnych pozemkoch sriadiť alebo prevziať, podiely jednotlivých osadníkov v prípadoch §§ 4 a 6 atď. a po prípade tiež ktoré otázky zostaly dohodou neupravené. Činí-li sa oznámenie o dohode poštou doporučeným dopisom, nerátajú sa dni poštovej dopravy do lehoty.

(3) Dľa možnosti a potreby buď súčasne s oznámením dohody sdelený súdu aj náležitý plán o zmenách majetku nemovitého, ktoré podľa dohody majú nastať, alebo aspoň náčrt, ktorý by dostatočne naznačoval tieto zmeny. Dohoda táto buď zapísaná do protokolu o miestnom šetrení.

(4) Dojde-li takto k dohode aspoň so dvoma tretinami všetkých osadníkov tejže osady o všetkých ich právach a povinnostiach z pomeru osadníckeho, môže súd na návrh príslušného riaditeľstva štátnych lesov a statkov (správy štátneho závodu banského a hutného) upraviť dľa zásad v dohode obsažených pomery ostatných osadníkov v osade i proti ich vôli.

§ 19.

Dohodou dľa predchádzajúceho paragrafu môže byť menovite dohovorené, že sa rušia vzájomne všetky práva a povinnosti štátu a osad-

níka z pomeru osadníckeho, za čo príslušné riaditeľstvo štátnych lesov a statkov prikáže osadníkovi vhodné iné nemovitosti štátne v cene (§ 8) rovnajúcej sa cene práv a nárokov, ktorých sa osadník vzdá, po odrátaní hodnoty povinností, ktorých sa zbaví, alebo že štát vyplatí osadníkovi rozdiel cien, pripadajúci v jeho prospech dľa prvého odstavca šu 9, alebo že zaplatí zaň vo výške tohoto rozdielu náhradu (cenu prídlovú) za iné nemovitosti, prídelené mu dľa zákona prídlového zo dňa 30. januára 1920, č. 81 Sb. z. a n.

§ 20.

(1) Ide-li o prídelenie štátnej pôdy v prípadoch §§ 3 c), 4, 5, 6 a druhej a tretej vety štvrtého odstavca § 17, buď pred ujednaním dohody alebo pred rozhodnutím súdnym vyžiadané dobrozdanie príslušného župného úradu o tom, nevznikne-li tým ujma hospodáreniu na zbývajúcich štátnych pozemkoch, po prípade značná ujma hospodáreniu vo štátnych lesoch alebo pozemkoch.

(2) To isté platí v prípadoch uvedených v § 17, odst. 6.

§ 21.

Práva a nároky jak štátu, tak i osadníka z pomeru osadníckeho, ktoré by neboly hlásené súdnemu orgánu, miestné šetrenie riadiacemu, najneskôr do skončenia miestneho šetrenia v tej ktorej osade (§ 17), zanikajú s výnimkou práv a povinností z pomeru osadníka k bratskej pokladni (§ 27) bez nároku na náhradu. To isté platí o dohodách dľa §§ 18 a 19, ktoré by neboly súdu ohlásené v lehote určenej druhým odstavcom § 18.

§ 22.

Útraty pokračovania dľa tohoto zákona hradí štát s výnimkou plynúcou z ustanovenia tretieho odstavca šu 16.

§ 23.

Všetky k prevedeniu tohoto zákona smerujúce právne a úradné jednania, podania, protokoly a listiny sú oslobodené od kolkov a poplatkov, zvlášte od poplatkov prevodných, vkladných a evidenčných.

§ 24.

Miestneho šetrenia (§ 16) zúčastní sa tiež úradník evidencie katastru dane pozemkovej, ktorý obstará, pokiaľ toho treba, situačný

plán, na ktorého základe a dľa právoplatného usnesenia súdneho (§ 17) prevedú sa v pozemkovej knihe a v operátoch dane pozemkovej všetky potrebné zápisy a to v prípadoch štvrtého odstavca § 9 na žiadosť osadníka alebo obce doloženou dokladmi o splatení náhrady dľa prvého odstavca a) § 9, po prípade aspoň dvoch čiastok náhrady dľa prvého odstavca b) tohože paragrafu a v ostatných prípadoch z úradnej moci.

§ 25.

Zcudzenie alebo zaťaženie nemovitého štátneho majetku služobnosťmi, ku ktorému dojde v r. 1925 na základe tohoto zákona, i keď odhadná cena jednotlivého predmetu v jednotlivom prípade bude prevyšovať 100.000 Kč, nezaráta sa do celkovej sumy 2.000.000 Kč uvedenej v druhom odstavci čl. X. finančného zákona Československej republiky zo dňa 12. decembra 1924, č. 278 Sb. z. a n., ani do celkovej hodnoty 500.000 Kč uvedenej v treťom odstavci toho istého článku; totiež platí v ďalších rokoch primerane o obdobných ustanoveniach budúcich finančných zákonov, pokiaľ by zákony tie nemaly o veci tej iného výslovného predpisu.

§ 26.

Pri prevedení vlastníctva štátnych pozemkov na základe tohoto zákona zostáva štátu vyhradené právo na užitočné nerasty, menovite tiež živice (v to počítajúc zemné plyny) i uhlie.

§ 27.

Práva a povinnosti osadníkov k bratskej pokladnici zostávajú týmto zákonom nedotknuté.

§ 28.

Zákonom týmto nemení sa zák. čl. XXV. z r. 1896, zákon zo dňa 27. mája 1919 č. 318 Sb. z. a n., o zaistení pôdy drobným árendátorom, ako aj zákony zo dňa 15. apríla 1920, č. 311 Sb. z. a n., a zo dňa 1. apríla 1921, č. 166 Sb. z. a n., ktoré práve uvedený zákon dopĺňujú.

§ 29.

(1) Pokiaľ bol pred účinnosťou tohoto zákona dohodou alebo dľa zákonov uvedených v § 28 alebo dľa nariadenia ministra s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 9. apríla 1919, č. 63/1919 (č. 11 Úrad. nov. z 12. apríla 1919) pomer osadnícky v jednotlivých prípadoch

doch zcela zrušený, zostane toto zrušenie týmto zákonom nedotknuté.

(2) Jestliže však došlo takto len ku čiastočnému zrušeniu pomeru osadníckeho, zostáva toto zrušenie zákonom týmto taktiež nedotknuté, avšak predpisy tohoto zákona platia i pre takýto pomer osadnícky a pre takto nezrušené práva a povinnosti z neho.

§ 30.

Tento zákon nevzťahuje sa na pomery vzniklé tým, že boly alebo sú štátné pozemky na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi prenájaté, do árendy dané alebo iné práva k nim alebo k ich užitkom sriadené alebo vykonávané (na pr. i ako služné, mzda, deputát a pod.) hoci v pomere námezdnom alebo inom pomere podobnom, avšak ináč, ako na základe pomeru osadníckeho v smysle šu 1.

§ 31.

(1) Zákon tento, ktorého platnosť je obmedzená na územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi, nabýva účinnosti dva mesiace po vyhlásení.

(2) Tým istým dňom pozbýva platnosti nariadenie ministra s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 9. apríla 1919, č. 63/1919 (č. 11 Úrad. nov. z 12. apríla 1919).

(3) Prevádzkať tento zákon ukladá sa ministrom zemedelstva, verejných prác, spravdnosti, financií a vnútra.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Dr. Hodža v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Srba v. r.

Bečka v. r.

Malypetr v. r.

225.

Zákon ze dne 15. října 1925

o poplatcích za úřední úkony zastupitelských úřadů Československé republiky.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. Předmět poplatků.

§ 1.

Za úřední úkony zastupitelských úřadů Československé republiky se vybírají poplatky

ve výši, uvedené v sazebníku, tvořícím součást tohoto zákona.

II. Osvobození od poplatků.

§ 2.

Mimo případy, uvedené v sazebníku při jednotlivých položkách, jsou od poplatků osvobozeny:

A. Podle povahy úředního úkonu

1. úřední úkony, k nimž daly podnět československé nebo cizí úřady, veřejné korporace a veřejné ústavy, pokud nejde podstatně o zájem soukromé strany;

2. úřední úkony, týkající se ochrany a zastupování československých příslušníků proti opatřením, která odporují mezinárodním smlouvám nebo zásadám mezinárodního práva;

3. podání, obsahující oznámení a návrhy podstatně v zájmu veřejném;

4. úřední úkony ve všech odvětvích sociální správy;

5. informace obchodního rázu, zejména zprávy o obchodních poměrech, o úvěruschopnosti firem a úpadcích, dále oznámení jmen právních zástupců, jednatelů a pod.;

6. podání ve věci vyměření nebo zákonem přípustného snížení, vrácení nebo posečkání s placením těchto poplatků; dále dotazy o způsobu úředních vyřízení;

7. stížnosti ve smyslu § 17 tohoto zákona;

8. řízení ve věcech vojenské povinnosti;

9. předběžná visa;

10. doporučovací listy.

B. Podle osobních poměrů poplatných osob

1. diplomatická visa;

2. visa pro příslušníky cizích států na základě vzájemnosti;

3. pasy pro zaměstnance zahraniční služby a jejich rodiny;

4. všechny úřední úkony pro osoby nemajetné, jejichž nemajetnost jest úřadu známa nebo hodnověrně osvědčena; úřední úkony pro osoby, kterým bylo československým soudem propůjčeno právo chudých pro určitou právní věc, pokud s ní tyto úřední úkony souvisejí; jedná-li se o příslušníky cizích států, vyžaduje se vzájemnost.